

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/479/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814201243
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3814201243.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v právnej veci navrhovateľa Československá obchodní banka, a.s., so sídlom Radlická 333/150, Praha 5, Česká republika, IČO 00 001 350, v konaní zastúpeného Mgr. Petrom Olejárom, usadeným euroadvokátom, so sídlom Miletičova 21, Bratislava proti odporkyni A. J., bytom k R. XXX, T. - N. 5, F. republika, o zaplatenie 24.783,34 Kč s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 17C/68/2014-107 zo dňa 28. októbra 2014 v spojení s opravným uznesením č.k. 7C/68/2014-119 zo dňa 13. apríla 2015, v senáte jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením v napadnutej zamietavej časti a vo výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e .**

Odporkyni sa náhrade trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením súd prvého stupňa uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 17.711,12 Kč s úrokom z omeškania 7,75% ročne zo sumy 16.800,- Kč od 28.3.2012 do 30.6.2012, s úrokom z omeškania 7,50% ročne zo sumy 16.800,- Kč od 1.7.2012 do 31.12.2012, s úrokom z omeškania 7,05% ročne zo sumy 16.800,- Kč od 1.1.2013 do 30.6.2013, s úrokom z omeškania 8,05% ročne zo sumy 16.800,- Kč od 1.7.2013 do zaplatenia a 20,58 eur trov konania, všetko v pravidelných mesačných splátkach po 900,- Kč, s účinnosťou od apríla 2015, vždy do 25. dňa v mesiaci s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, ďalej povinnosť zaplatiť navrhovateľovi, k rukám právneho zástupcu 64,72 eur trov právneho zastúpenia, v lehote do 30.9.2015 a v prevyšujúcej časti návrh navrhovateľa zamietol. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia vo veci samej uviedol, že z vykonaného dokazovania zistil, že dňa 14.5.2008 bola medzi účastníkmi konania uzavretá Zmluva o ČSOB aktívnom konte, obsahom ktorej bol záväzok navrhovateľa zriadiť a viesť pre odporkyňu bežný účet č. 221486016/0300 v CZK mene. V čl. I. bod 2 veta prvá sa odporkyňa zaviazala čerpať peňažné prostriedky a vystavovať platobné príkazy len do výšky voľných peňažných prostriedkov na účte, resp. do výšky zmluvne povoleného prečerpania. V čl. IV. Zmluvy sa navrhovateľ zaviazal, že na základe žiadosti odporkyne, ako majiteľky účtu vyhodnotí možnosť poskytnutia povoleného prečerpania k účtu, a v prípade splnenia stanovených podmienok uzavrel s ňou Zmluvu o povolenom prečerpaní bežného účtu. Z úvodnej časti Zmluvy o ČSOB aktívnom konte vyplýva, že bola uzavretá v zmysle ustanovenia § 269 ods. 2, § 708 a nasl. zák. č. 513/1991 Sb. - Obchodného zákonníka v platnom znení. Dňa 4.12.2008 Žiadosťou o povolené prečerpanie odporkyňa žiadala navrhovateľa o poskytnutie peňažných prostriedkov formou povoleného prečerpania bežného účtu do výšky úverového limitu 15.000,- Kč. Následne jej navrhovateľ oznámil, že účet povoleného prečerpania bol otvorený dňa 4.12.2008, ktorým dňom môže úver čerpať do výšky 15.000,- Kč. Podľa čl. 7 Obchodných podmienok pre povolené prečerpanie bežného účtu čerpané peňažné prostriedky až do výšky úverového limitu sú úročené úrokovou sadzbou dohodnutou pri uzavretí zmluvného vzťahu. Podľa čl. 9 uvedených podmienok čiastky, so zaplatením ktorých je majiteľ účtu

v omeškaní, budú úročené úrokovou sadzbou dohodnutou v Zmluve zvýšenou o úrok z omeškania, dohodnutý v Zmluve. Z oznámenia o poskytnutí povoleného prečerpania vyplýva, že ku dňu povoleného prečerpania výška úrokovej sadzby je 16,90% ročne, výška úroku z omeškania 15% ročne. Podľa čl. 4 Obchodných podmienok pre povolené prečerpanie bežného účtu čerpanie úveru sa uskutočňuje tým, ako majiteľ účtu nakladá s peňažnými prostriedkami na účte, t. j. pri prevode peňažných prostriedkov prevyšujúcom disponibilný zostatok na účte, dochádza k čerpaniu úveru. Podľa čl. 14, 16 veta prvá uvedených podmienok splácanie úveru sa uskutočňuje tým, ako majiteľ účtu nakladá s peňažnými prostriedkami na účte, t. j. pri prevode peňažných prostriedkov na účet je najskôr splácaný vyčerpaný úver. Majiteľ je povinný zabezpečiť na svojom bežnom účte, ku ktorému je povolené prečerpanie, k poslednému dňu kalendárneho mesiaca dostatok disponibilných peňažných prostriedkov k automatickej úhrade mesačných splátok úrokov, vrátane úrokov z omeškania. Odporkyňa za obdobie od 4.12.2008 do 13.12.2011 uskutočnila množstvo transakcií, ktoré vyplývajú z historického výpisu z účtu. Čerpanie úveru je vo výpise z účtu označené skratkou CMD a CMD+, a realizované splátky sú označené skratkou CMP a CMP+. V podaní zo dňa 27.3.2012 navrhovateľ odporkyni oznámil, že vzhľadom na to, že nedodržala zmluvné povinnosti a úver nesplatila, uvedeným dňom sa stal splatným celý dlžný zostatok. Uvedené skutočnosti súd posúdil podľa čl. 2 bod 1, čl. 16 bod 2, čl. 24 Nariadenia Rady ES č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I.), podľa § 708 Obchodného zákonníka platného na území Českej republiky v znení platnom ku dňu 14.5.2008, § 52 ods. 1, § 55 ods. 1 Občianskeho zákonníka platného na území Českej republiky v znení platnom ku dňu 4.12.2008, podľa § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka platného na území Českej republiky v znení platnom ku dňu 4.12.2008 a uviedol, že odporkyňa dlhodobo žije na území Českej republiky. Z jej písomného vyjadrenia k žalobnému návrhu vyplýva, že na Slovensku nemá bydlisko. Pri posudzovaní existencie úmyslu /podľa vonkajších okolností/ trvale sa zdržiavať na mieste, nie je možné vyvodiť, že tento je na území Slovenska. Odporkyni bol návrh na začatie konania s prílohami doručený dňa 28.8.2014 na adresu Náplavce č. 127, Třebonice - Praha 5 s výzvou, že k pripojenému návrhu má možnosť sa vyjadriť písomne do 10 dní a súčasne nech označí adresu, na ktorej sa zdržiava, s úmyslom sa trvale zdržiavať. V podaní zo dňa 11.9.2014 označila adresu Náplavce č. 127, Třebonice - Praha 5. Odporkyňa sa k žalobnému návrhu vyjadrila, čím sa konania zúčastnila, absenciu právomoci tunajšieho súdu nenamietala. Okresný súd Prievidza podľa čl. 24 Nariadenia Rady ES č. 44/2001 mal teda právomoc konať vo veci. Hodnotením skutkového stavu veci dospel súd k právnemu záveru, že návrh je podaný dôvodne sčasti. Dňa 14.5.2008 medzi účastníkmi konania, ako zmluvnými stranami bola uzavretá Zmluva o ČSOB aktívnom konte, obsahom ktorej bol záväzok navrhovateľa zriadiť a viesť pre odporkyňu bežný účet č. 221486016/0300 v CZK mene. V čl. IV. Zmluvy sa navrhovateľ zaviazal, že na základe žiadosti odporkyne, ako majiteľky účtu vyhodnotí možnosť poskytnutia povoleného prečerpania k účtu, a v prípade splnenia stanovených podmienok uzavrie s ňou Zmluvu o povolenom prečerpaní bežného účtu. Dňa 4.12.2008 Žiadosťou o povolené prečerpanie, odporkyňa žiadala navrhovateľa o poskytnutie peňažných prostriedkov formou povoleného prečerpania bežného účtu, do výšky úverového limitu 15.000,- Kč. Následne jej navrhovateľ oznámil, že účet povoleného prečerpania bol otvorený dňa 4.12.2008, ktorým dňom môže úver čerpať do výšky 15.000,- Kč. Odporkyňa úver 15.000,- Kč vyčerpała. V podaní zo dňa 27.3.2012 navrhovateľ odporkyni oznámil, že vzhľadom na to, že nedodržala zmluvné povinnosti a úver nesplatila, uvedeným dňom sa stal splatným celý dlžný zostatok. K uvedenému dátumu dlh predstavoval 17.735,62 Kč a pozostával z: nesplatenej istiny 15.000,- Kč, z neuhradených poplatkov 1.800,- Kč, z úrokov z omeškania 24,50 Kč a z neuhradeného zmluvného úroku 911,12 Kč. Ku dňu 10.12.2013 navrhovateľ vyčíslil pohľadávku sumou 24.783,34 Kč s tým, že pozostáva z nezaplatenej istiny 15.000,- Kč, z neuhradených poplatkov 1.800,- Kč, zo zmluvného úroku 5.817,25 Kč, z úroku z omeškania 2.166,09 Kč. Ako to už bolo vedené v odôvodnení rozhodnutia, dňa 2.6.2014 navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu oznámil, že pri vyhotovení žalobného návrhu došlo k zrejmej chybe v písaní pri uvedení sumy uplatňovanej titulom úroku z omeškania, keď namiesto 2.166,09 Kč správne malo byť uvedené 2.136,48 Kč s tým, že táto suma vyplýva aj z tabuľkového výpisu priloženého k návrhu. Následne oznámil, že návrh o zaplatenie 2.136,48 Kč berie späť. S poukazom na uvedené, potom predmetom konania zostal nárok o zaplatenie 22.617,25 Kč/15.000,- Kč plus 1.800,- Kč plus 5.817,25 Kč/s príslušenstvom, navrhovateľ však v podaní zo dňa 19.2.2014 uviedol, že je to suma 22.646,86 Kč s príslušenstvom. Súd zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi dlh, ktorý vznikol v dôsledku čerpania úveru, pripisovania úroku, poplatkov, a to v celkovej výške 17.711,12 Kč, ktorá suma pozostáva z nesplatenej istiny 15.000,- Kč, z poplatkov 1.800,- Kč a zo zmluvného úroku, avšak vyčísleneho len ku dňu zosplatnenia úveru, t. j. k 27.3.2012 vo výške 911,12 Kč. V zásade je potrebné právny vzťah účastníkov posudzovať podľa § 497 Obchodného zákonníka,

avšak s výhradami uvedenými v § 52 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka /platné v Českej republike/ vzhľadom na to, že predmetná Zmluva o povolenom prečerpaní bežného účtu je svojím charakterom i spotrebiteľskou zmluvou. Navrhovateľ - dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti. Odporkyňa je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Banka zmluvu uzatvárala vo viacerých prípadoch a klient - spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvnil. Pokiaľ ide o úroky z úveru je potrebné súhlasiť s tým, že tieto predstavujú odplatu alebo cenu plnenia, tak ako sa to konštatuje v súdnej praxi, avšak povinnosť dlžníka platiť úroky z úveru počas celej doby, po ktorú poskytnuté finančné prostriedky neboli vrátené veriteľovi, má svoje limity v tom zmysle, že táto zásada platí až do tzv. splatnosti úveru. Po zosplatení úveru nastupujú sankčné úroky z omeškania. V opačnom prípade, by došlo ku kumulácii nepriaznivého postihu dlžníka ako spotrebiteľa - k dvojnásobnému zaťažaniu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi konania /porovnaj rozhodnutia súdov v podobných prípadoch: Krajského súdu Prešov č. 1Co 29/2014 z 19.3.2014, Najvyššieho súdu SR č. 4Obo 143/1998, IV. ÚS 476/2012/. Takýto postup je v súlade aj s § 497 Obchodného zákonníka, platného na území Českej republiky, podľa ktorého zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej čiastky, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. To znamená, že platenie úrokov z úveru je dôvodné len do doby splatnosti úveru, teda vlastne do doby, v ktorej bol dlžník povinný predmetné finančné prostriedky vrátiť. Za obdobie po zosplatení úveru, prichádzajú do úvahy úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplatom úrokom a ten má sankčnú povahu. Preto pokiaľ sa navrhovateľ domáhal zaplata úrokov aj vo výške 4.906,13 Kč /5.817,25 Kč mínus 911,12 Kč/ za obdobie od 28.3.2012 /deň nasledujúci po zosplatení úveru/ do 10.12.2013 a ďalej vo výške 18,90% ročne zo sumy 15.000,- Kč od 11.12.2013 do zaplata, súd návrh ako neopodstatnený zamietol. Odporkyňa je v omeškani so zaplatením sumy 16.800,- Kč /nezaplata istina a poplatky/ od 11.12.2013, ktoré omeškane v čase rozhodovania súdu vo veci trvá. Súd priznal navrhovateľovi úrok z omeškania podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka platného na území Českej republiky a to v sadzbe podľa občianskeho práva, konkrétne § 1 nar. vl. č. 142/1994 Sb., platného na území Českej republiky, ktorým sa stanovuje výška úrokov z omeškania a poplatku z omeškania. Táto sadzba predstavuje 7,75% ročne za obdobie od 28.3.2012 do 30.6.2012, 7,50% ročne za obdobie od 1.7.2012 do 31.12.2012, 7,05% ročne za obdobie od 1.1.2013 do 30.6.2013, 8,05% ročne za obdobie od 1.7.2013 do zaplata. Tieto sadzby zodpovedajú ročnej výške repo sadzby stanovenej Českou národnou bankou, zvýšenej o sedem percentuálnych bodov, pričom v každom kalendárnom polroku, v ktorom trvá omeškane dlžníka, je výška úroku z omeškania závislá na výške repo sadzby stanovenej Českou národnou bankou, platnej k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka. Navrhovateľ návrhom zo dňa 28. januára 2014, podaným prostredníctvom právneho zástupcu domáhal sa proti odporkyňi zaplata 24.783,34 Kč s 18,90% úrokom ročne zo sumy 15.000,- Kč od 11.12.2013 do zaplata, s 15% úrokom z omeškania ročne zo sumy 16.800,- Kč od 11.12.2013 do zaplata. Pred vydaním platobného rozkazu (neskôr pre nemožnosť doručenia do vlastných rúk odporkyňi bol zrušený) návrh dňa 19.2.2014 zobral späť o zaplata 2.136,48 Kč a zmluvného úroku z omeškania 15% ročne za obdobie od 11.12.2013 do zaplata s tým, že si uplatňuje úrok z omeškania v zákonnej výške (zmena návrhu) z dlžných súm, špecifikovaných v podaní. Z ustanovenia § 172 ods. 6 veta prvá O.s.p. vyplýva, že čiastočné späťvzatie návrhu, zmenu návrhu pred vydaním platobného rozkazu súd vybaví tak, že platobný rozkaz vydá v rozsahu, ktorý vyplýva z navrhovateľom uskutočneného posledného podania pred vydaním platobného rozkazu. O tomto podaní /čiastočnom späťvzati, zmene návrhu/ osobitne nerozhoduje, a ak o návrhu na začatie konania rozhodne platobným rozkazom, v konaní nasledujúcom po vydaní platobného rozkazu, je predmetom konania takto upravený posledný návrh. S poukazom na uvedené ustanovenie, predmetom konania bol nárok špecifikovaný v podaní navrhovateľa zo dňa 19.2.2014. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvého stupňa odôvodnil podľa § 142 ods. 2 O.s.p.. Trovy konania navrhovateľa pozostávajú zo zaplata súdneho poplatku z návrhu 36,50 eur a z trov právneho zastúpenia 114,76 eur (príprava a prevzatie zastúpenia 39,84 eur, podanie návrhu 39,84 eur, 2 krát 8,04 eur režijný paušál, 20% DPH, t. j. 19,15 eur). Ako to už bolo uvedené, s poukazom na podanie zo dňa 19.2.2014 navrhovateľ predmetom konania urobil nárok o zaplata 22.646,86 Kč s príslušenstvom, pričom úspešný bol v sume 17.711,12 Kč. Navrhovateľ bol úspešný v 78,20% a odporkyňa v 21,80%, potom celkový úspech navrhovateľa je 56,40%. Súd navrhovateľovi priznal trovy konania za zaplata súdny poplatok z návrhu 20,58 eur /56,40% z 36,50 eur/ a trovy právneho zastúpenia 64,72 eur /56,40% z 114,76 eur/. Odporkyňa navrhla, aby jej súd na zaplata dlžnej sumy povolil splátky po 500,- Kč mesačne. Uviedla, že má v osobnej starostlivosti maloleté dieťa. Pracuje len brigádnicke s príjmom 10.000,- Kč, nájomné platí vo výške 6.000,- Kč.

Navrhovateľ súhlasil so splátkami v minimálnej výške 50,- eur mesačne. Na zaplatenie dlžnej sumy s príslušenstvom súd odporkyni povolil splátky po 900,- Kč mesačne. Pri rozhodovaní o výške splátok súd musel posúdiť nielen zárobné pomery odporkyne ako dlžníka, ale aj to, aby nedošlo k neúmernému zvýhodneniu odporkyne na úkor navrhovateľa, ako veriteľa. Ak by odporkyňa splácala dlh po 500,- Kč mesačne, trvalo by jej zaplatenie istiny 36 mesiacov, to znamená 3 roky s tým, že do tejto doby by narastali úroky z omeškania. Je v prvom rade v záujme odporkyne, aby svoj dlh čím skôr splatila, lebo oddaľovanie zaplatenia dlhu má za následok navyšovanie úrokov z omeškania. Súd preto odporkyni povolil splátky po 900,- Kč mesačne s tým, že takto určenú výšku splátky považuje za primeranú jej príjmom, avšak pod podmienkou, že v prípade, ak nezaplatí jednu splátku, stane sa okamžite zročným celý dlh. Pri platení dlhu v splátkach po 900,- Kč mesačne, dôjde k splateniu istiny v priebehu roka a pol a následne bude odporkyňa splácať príslušenstvo dlhu.

Proti tomuto rozsudku v spojení s opravným uznesením do výrokov o zamietnutí prevyšujúcej časti návrhu navrhovateľa a o náhrade trov konania podal včas odvolanie navrhovateľ. Uvedol, že súd prvého stupňa v napadnutej časti svojho rozsudku zamietol návrh navrhovateľa o zaplatenie kapitalizovaného úroku z úveru vo výške 4.906,13 Kč za obdobie od 28.03.2012 do 10.12.2013 a zmluvného úroku vo výške 18,90 % ročne zo sumy 15.000,- Kč od 11.12.2013 do zaplatenia. Navrhovateľ má za to, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil. V zmysle § 502 ods. 1 Obchodného zákonníku je dlžník povinný od doby poskytnutia peňažných prostriedkov úveru platiť z poskytnutých peňažných prostriedkov úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Uvedené ustanovenie neurčuje výslovne dokedy povinnosť dlžníka platiť úroky z úveru trvá. Navrhovateľ sa zhoduje s názorom vysloveným v komentári k Obchodnému zákonníku / vydavateľstvo C.H.Beck, 1998, s. 834/, ktorý bol uvedený aj v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/83/2012 a podľa ktorého táto doba môže byť dohodnutá v zmluve o úvere a keďže úrok z úveru je vlastne cena /odplata/ za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, má dlžník v zásade povinnosť platiť úrok z úveru za dobu ich skutočného užívania, teda až do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi. V danej veci sa zmluvné strany výslovne v zmluve o úvere dohodli /čl. 1.5 a 1.7, že splátky istiny po termíne splatnosti budú ďalej úročené úrokovou sadzbou a k tomu navyše sadzbou úrokov z omeškania. Navrhovateľ tiež poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej bystrici sp. zn. 43Cob/83/2012, podľa ktorého uplatnenie práva na úroky z úveru sa nevylučuje s uplatnením práva na úroky z omeškania. Zamietnutie návrhu navrhovateľa v časti kapitalizovaného úroku z úveru a úroku z úveru za obdobie od 11.12.2013 do zaplatenia je teda nesprávne a navrhovateľ navrhol, aby v tejto časti odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odporkyňa sa k podanému odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadřila.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal v napadnutej zamietavej časti a vo výroku o náhrade trov konania podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením je potrebné v napadnutých častiach podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdiť.

Rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bola odporkyni uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 17.711,12 Kč s úrokom z omeškania 7,75% ročne zo sumy 16.800,- Kč od 28.3.2012 do 30.6.2012, s úrokom z omeškania 7,50% ročne zo sumy 16.800,- Kč od 1.7.2012 do 31.12.2012, s úrokom z omeškania 7,05% ročne zo sumy 16.800,- Kč od 1.1.2013 do 30.6.2013, s úrokom z omeškania 8,05% ročne zo sumy 16.800,- Kč od 1.7.2013 do zaplatenia, všetko v pravidelných mesačných splátkach po 900,- Kč, s účinnosťou od apríla 2015, vždy do 25. dňa v mesiaci s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, odvolaním navrhovateľa dotknutý nebol a preto je v tejto časti podľa § 206 ods. 3 O.s.p. právoplatný a týmto rozhodnutím nedotknutý.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky navrhovateľa, odvolací súd je presvedčený, že prvostupňový súd zaujal správny právny názor, keď navrhovateľovi nepriznal dojednané úroky z úveru za dobu po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, teda kapitalizovaný zmluvný úrok z úveru vo výške 4.906,13 Kč za obdobie od 28.03.2012 do 10.12.2013 a zmluvný úrok z úveru vo výške 18,90 % ročne zo sumy 15.000,- Kč od 11.12.2013 do zaplatenia. Rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky /popri rozhodnutiach, na ktoré poukázal súd prvého stupňa vo svojom rozsudku pozri napríklad aj uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/40/2015 zo dňa 28.07.2015, či jeho rozsudok sp. zn. 15Co/871/2014 zo dňa 02.09.2015 alebo rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015/

sa priklonila k právnemu názoru, že dojednané úroky z úveru patria veriteľovi len za dobu do splatnosti úveru. Po splatnosti úveru patria veriteľovi už len úroky z omeškania, ak je dlžník v omeškaní so splnením svojej povinnosti vrátiť riadne a včas poskytnutý úver. S takýmto právnym názorom sa zhoduje aj tunajší odvolací súd a v tomto zmysle je rozhodnutie súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu navrhovateľa v časti o zaplatenie kapitalizovaného zmluvného úroku z úveru vo výške 4.906,13 Kč za obdobie od 28.03.2012 do 10.12.2013 a zmluvného úroku z úveru vo výške 18,90 % ročne zo sumy 15.000,- Kč od 11.12.2013 do zaplatenia vecne správne.

Na tomto závere nič nemenia ani ustanovenia zmluvy uzatvorenej účastníkmi, na ktoré vo svojom odvolaní poukázal navrhovateľ a podľa ktorých sa aj po termíne splatnosti splátky istiny úveru úročia dohodnutým úrokom ako aj úrokom z omeškania. Ako uviedol vo svojom rozsudku sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015 Krajský súd v Prešove, úrok preto predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomfortný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Keďže jednorazovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou.

Keďže rozhodnutie súdu prvého stupňa vo veci samej bolo podľa posúdenia odvolacieho súdu vecne správne, súd prvého stupňa správne o náhrade trov konania rozhodoval podľa § 142 ods. 2 O.s.p. vzhľadom na pomer úspechu účastníkov vo veci. Keďže podľa prieskumu odvolacieho súdu súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku stanovil pomer úspechu účastníkov vo veci správne a správne aj vyčíslil náhradu trov konania priznanú v konaní pomerne úspešnejšiemu navrhovateľovi, aj v tejto časti je rozsudok súdu prvého stupňa vecne správny.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením v napadnutých častiach ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.. V odvolacom konaní mala plný úspech odporkyňa, keď odvolací súd na odvolanie navrhovateľa rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých častiach ako vecne správny potvrdil. Odporkyňa tak má podľa § 142 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov odvolacieho konania. Keďže si však právo na náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila a súd rozhoduje o náhrade trov konania len na návrh /§ 151 ods. 1 O.s.p./, odvolací súd jej z tohto dôvodu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.